

Lenkijos Vyriausybė Sukrėsta Plintant Ukrainiečių Sąjūdžiu Del Laisvės Konfiskuota Brošiura Ukrainiečių Tautos Klausimu

RYGA, saus. 2 — Lenkijos vyriausybė susilaukė nepaprastai neįprastų naujų metų. Ukrainiečių klausimas ją sukrėtė. Nežinomas lenkų autoritetas išleido brošiūrą. Pataria Lenkijai pripažinti ukrainiečiams tautinių teisių. Jei ne, tai susilauks sukilimų, kuriuos vargiai bus galima numalšinti kar ir su didžiausiu kraujo praliejimu.

Pasirodžiusi brošiūra tuoju konfiskuota. Bet šis žygis nepašalina pavojaus pačiai respublikai.

Bepig lenkams spausti Viniiaus krašto lietuvius. Tenai lietuviai negausingi. Kas kita su ukrainiečiais. Jų yra milijonai. Juos remia įsigalėjusi Vokietija.

ZYDAI NEŠDINASI IS DANCIGO

DANCIGAS. — Žydai nešdinasi iš nacių valdomo Dancigo. Išvykstančiųjų skaičius kasdien didėja. Bijoję pogromų. Naciai paskelbė, kad jie artimiausiuoju laiku sukels kompaniją prieš žydus, kad jais visiškai nusikratyti.

KARD. MUNDELEINAS APLANKĖ PREZIDENTĄ

WASHINGTON, gr. 27 — Jo Eminencija kardinolas Mundeleinas, Chicagos arkivyskupas, vykdamas į Pietus aplankė prezidentą Rooseveltą Baltuose Namuose. Be to, kardinolas tarėsi su apaštališkuoju delegatu. Jo Eminencijai kelionėje draugauja arkivyskupijos kancleris mons. G. G. Casey ir kardinolo sekretorius mons. P. J. Hayes. Pranešta, šventasis Tėvas artimiausiomis dienomis perskirs arkivyskupą New Yorkui vietoje mirusio kardinolo Hayeso.

VOKIETIJOS KATALIKAI MELDŽIAS UŽ TAIKĄ

KOELNE. — Maldomis už karę žuvusiųjų sielas skirtą dieną Koelne arkivyskupijos visose bažnyčiose visą dieną buvo išstati šventiaus. Sakramentas. Kardinolo Sshulte nurodymu tikintieji buvo paraginti gausingai lankyti bažnyčias ir šalies gerovę, taip kad vargdienis ir likimo spaudžiamas žmogus rastų reikalingą sau pagalbą, kad naujojo pagonizmo ir nedoro vėssiautimas subirėtų į žmonių stiprų tikėjimą, kad Kristaus ramybė, Kristaus karalystė klestėtų ir būtų sulaukta pasaulio vienos Bažnyčios, vienos kaimienės ir vieno piemens.

DE VALERA ATVYKS Į AMERIKĄ

DUBLINAS, gr. 29 — Airijų premjeras Eamon de Valera pripažino prezidento Rooseveltą kvietimą ateinančią pavasarį atvykti į Ameriką ir Baltuose Rumuose jį atlankyti.

SU BEDARBIŲ ŠELPIMU ZENGIA SUKTYBES

CAMBRIDGE, Mass., gr. 29 — Miesto majoras J. W. Lyons parėdė nuodugnai ištišti šiame universitetiniame mieste bedarbių šelpimo vykdymą. Susekami šelpimo fondų dideli eikvojimai ir suktybės. Majoras randa, kad iš kiekvienų 800 šelpiamųjų 235 nereikalingi šelpimo, nes jie turi darbus. Daugelio nereikalingų šelpimo adresai pramanyti. Kai kurių adresai yra puošnieji apartamentiniai namai.

Kas įdomiausia, nurodo majoras, kad paskutiniiais metais padaugėjo darbu, tačiau šelpimo išlaidos žymiai padidėjo. Nereikalingai skiriami šelpimai yra miesto fondų vogimas ir tikriems vargdiečiams daroma kriauda.

IR ČEKOSLOVAKIJOJE ŽYDA BUS SUVARŽYTI

BERLYNAS. — Nacių spauda praneša, kad artimiausioje ateityje ir Čekoslovakijoje žydai bus suvaržyti taip kaip šiandien yra Vokietijoje. Sako, Čekoslovakijoje žydai bus pašalinti iš politikos, civilinės tarnybos, mokytojavimo, spaudos, krutųjų vaizdų ir radijo. Girdi, tik mažam skaičiui žydų bus leista gydytojauti ir apmokatauti. Nacių spauda žino, ką rašo. Čekoslovakijai Vokietija viską diktuoja.

VOKIETIJOJE MINĖTAS MISIJŲ SEKMADIENIS

AACHEN, Vokietija. — Nežiurint įvairiausių kliūčių, visose katalikiškose vyskupijose Vokietijoje minėtas misijų septintadienis. Aacheno kapitulinis vikaras išleido tuo reikalu ganytojišką laišką. Pažymi, kad tikintieji randa suraminimą ir palaiko savigarbą prisidedami prie misijų pasisekimo pagoniškose šalyse.

* Kauno Kultūros Rūmai pradeda statyti didžiulę salę, kurioje tilps iki 15,000 žmonių. Salė bus baigta statyti ateinančių metų pavasarį ir joje įvyks Europos krepšinio pirmenybių rungtynės. Be sportinių rungtynių, salė bus naudojama didesniems kongresams, organizacijų bei visuomenės susirinkimams.

13 VYSKUPŲ POZEMIS

VARNIAI. — Varniai seniau visoj Lietuvoj buvo žinomi kaip tikybinis centras. Dabar viso liko tik atminimas — sena medinė bažnyčia.

Bažnyčios požemys yra tvirti ažuoliniai karstai, kuriuose guli broliai vyskupai Giedraičiai: ant rankos piršto vienam dar ir šiandien žiba vyskupo žiedas. Jie gana gerai išsilaikę, nes yra užbalsamuoti jau praeitame šimtmetyje. Siemet iš senų karstų perkelti į naujus. Netoli karstų guli metalinės karunos, vyskupo lazdos ir kiti panašūs daiktai. Kampe suversta kruva kaulų — tai kito Giedraičio vyskupo palaikai. Be to, šiame rusejė dar yra palaidota 13 bažnyčios kunigaikščių — vyskupų. Bet, deja, jau jų kaulai senai sudulėję. Tai viskas, kas beliko tos didžios ir garbingos Varnių praeities, kurios vardas buvo plačiai pagarsėjęs Lietuvoje dar ir del to, kad čia buvo įsteigta koncentracijos stovykla.

Seniau Varnių smėlėtos apylinkės matydavo ir "smarkius" mušius, nes čia vykdavo kariniai manevrai...

Bet dabar, Varniai mažas, suskurdęs miestelis, turis apie 1,500 gyventojų.

VĖL DIDINA AUDINIŲ FABRIKUS

PLUNGE. — Nors šių metų Kučinsko — Pabedinsko audinių fabrikuos dirba jau apie 400 500 darbininkų, bet jų skaičius vis didinamas. Siemet taip pat bus daromi dideli fabriko ppraplėtimo darbai. Tuo reikalu inž. Pabedinskas išvyksta į Angliją užpirkti specialių mašinų. Ateinančiais metais fabrikas yra numatęs savo fabriko gaminių eksportuoti į užsienius.

SELPIA VARGSTANČIUS VAIKUS

PLUNGE. — Plungėje veikia vaikų darželis, kuris išaikomas pačių tikinčiųjų lėšomis. Darželį veda vienuolės. Neseniai buvo padaryta rinkliava ir gauta iš inteligentų labai gausių aukų. Vieno Kučinsko — Pabedinsko fabriko davė savo aadinių, iš kurių aprenpta 10 vaikų. Darželio vadovybė ir vargingųjų tėvai labai dėkingi Kučinsko — Pabedinsko ir kitiems inteligentiems rėmėjams.

KINIJA PERKA TROKUS DETROITE

DETROIT, gr. 29 — Kinijos vyriausybė čia užsakė skubiai padirbti 1,000 trokų už 2 milijonus dolerių. Užsakymus gavo General Motors korporacija ir Dodge kompanija.

ARABAI PAGROBĖ BRITŲ BANKO VIRŠININKA

JARUZALĖ, gr. 27 — Arti Jericho arabai sukileliai pagrobė britų banko viršininką Louis La Bouvierą.

Viršuje, Klaipėdos Pedagoginio Instituto naujai pastatyta pradžios mokykla. Apačioje, Kintų pieninė, kur yra perdirbamas vietos ūkininkų pienas.

NUMATOMI RITI NESUTIKIMAI

LONDONAS. — Anglijos vyriausybės sluogsnuose viršija nuomonė, kad Prancūzija turėtų pripažinti Italijai kokių nors koncesijų Tunijoj. Girdi, tas reikalinga pasaulio ramybei. Jei ši nuomonė pasirodys teisinga, tarp Prancūzijos ir Anglijos kils rimti nesutikimai. Gal tas reikalinga Romos Berlyno ašiai.

SUDARYS 20,000 ATSARGOS LAKUNŲ

WASHINGTON. — Prezidentas Rooseveltas pranešė, kad jis turi padaręs planus išmokslinti 20,000 civilinių lakunų su universitetų, kolegijų ir kitų mokyklų pagalba, kooperuojant nacionalinei jaunimo administracijai. Anot prezidento, su lakunais ne vien bus praplėsta civilinė lakunybė, bet jie sudarys svarbią šalies saugai atsargą. Pasitaikius karui, ššalis turės pakankamai išmankštytų lakunų. Šios programos vykdymui reikalinga apie 10 milijonų dolerių. Prezidentas reikalauš tos sumos susirinkus kongresui.

ANTINACINĖ ORGANIZACIJA VIENOJE

VIENA. — Slapta policija (Gestapo) čia susekusi antinacinę organizaciją. Jau 22 asmenys areštuota.

Prskelbta naujos vyriausybės deklaracija

KAUNAS. — Gruodžio 22 d. seime ministras pirmininkas Mironas perskaitė naujosios vyriausybės deklaraciją.

KAIP SUSISKALDZIUS KRIKŠČIONYBĖ

ROMA. — Fides žinių tarnyba apibudina, kad arti du tukstančiai metų praėjusio Isikunijimo, o šiandien vos dvi penktosios viso pasaulio gyventojų dalys išpažįsta Kristų ir kad visu 730 milijonų krikščionių tik pusė yra katalikai.

Anot Fides, pasaulyje yra apie 1,900,000,000 gyventojų. Grubai imant, katalikų yra apie 350 milijonų; protestantų visų denominacijų — apie 208 milijonai; rytinių schizmatikų — apie 172 milijonai.

Tai viso krikščionis. Dirbstelkite, kaip jie pasiskirstę. Apie 380 milijonų krikščionių yra nutolę nuo Romos Katalikų Bažnyčios.

Sventojo Tėvo Pijaus XI misionierinė intencija ateinančiam sausio mėnesiui skirta: "Kad paklydę sugrįžtų tikrojo Tikėjimo vienybėn."

Visų katalikų pridermė, sako Fides, milstis minėta intencija, kad granžinti Bažnyčiai milijonus nutolusiųjų.

KUNIGAS NUTEISTAS UŽ NEPALANKUMĄ NACIAMS

KLAGENFURT, Vokietija. — Nacių teismas nuteisė 6 mėnesius kalėti katalikų kunigą Albertą Shoenhartą už pareiškimą: "Naciai aršesni už komunistus".

ŽEMĖS DREBĖJIMAS ITALIJOJE

ROMA, gr. 27 — Romos apylinkėse atjauptas lengvas žemės drabėjimas. Nuostolių niekur nebūta.

NAUJAS ČEKOSLOVAKIJOS PREZIDETAS SAVO PAREIGAS PHADEJO EITI IŠKLAUSĖS MIŠIŲ

PRAHA. — Tarp Prahos pilies, kur gyvena Čekoslovakijos prezidentas, ir Sv. Vito katedros yra vos kelio žingsnių atokumas. Nežiurint to, buvusieji du pirmieji Čekoslovakijos prezidentai nė vieną kartą neaplankė katedros ir savo atsakomųjų pereigų nepradėjo su malda.

Yra kitaip su nauju trečiuoju Čekoslovakijos prezidentu, dr. Emiliu Hacha. Naujas prezidentas savo aukštasiąs pareigas pradėjo eiti aplankęs katedrą ir išklaušęs Mišių, pasiprašęs Dievo pagalbos ir palaimos.

Prezidentas Hocha yra katalikas ir maldingas. Savo apsilankymu į katedrą jis išiuos Dievo namus sutrenkę daugalį aukštųjų valdininkų ir tukstančius žmonių.

Prezidento pasiryžimas eiti į katedrą buvo paskelbtas per radiją kaip didžiausias svarbus įvykis. Per 20 nepriklausomybės metų buvusieji respublikos prezidentai buvo užsisukę nuo Bažnyčios ir nerodė tautai gražaus ir brangaus pavyzdžio atsiduoti Dievo globai.

Tad ir nenuostabu, kad čekų tauta tiek su didele nuostaba ir nepaprastu džiaugsmu sutiko žinią apie naujo prezidento žygį. Patys kardinolas Kasperas, Prahos arkivyskupas, sveikino tautos vadą.

Pasirašyta lietuvių-lenkų prekybos sutartis

KAUNAS. — Gruodžio 22 d. pasirašyta lietuvių - lenkų prekybos sutartis, kuri įsigalios sausio 21 d. Numatyta mainams prekių vertė prašoka keturiolika milijonų litų. Prekyba bus tarpusavyje išlyginta.

JAPONŲ KARO TARYBA ŽNYBIA TAUTĄ

TOKIO, gr. 28 — Japonų karų taryba praplečia savo veikimą tautoje. Ims kontroliuoti darbo valandas, uždarbius, pramoninkų pelną ir kai kuriuos fabrikus užims karo reikalams.

Klaipėdos uostą šiais metais įplaukė rekordinis laivų skaičius

KLAIPEDA. — Gruodžio 22 d. įplaukė 1500 laivas. Šis skaičius skaitomas rekordiniu. 1924 metais per istisus metus įplaukė 694 laivai, 1937 — jau 1,414, o šiais metais, kaip minėta iki gruodžio 22 d. įplaukė 1,500 laivas.

Paminėta spaudos ir literaros plėtotė Lietuvoje

KAUNAS. — Gruodžio 22 d. jubiliejiname spaudos akte, dalyvaujant ministrui pirmininkui Mironui, vyriausybės nariams, gausiems visuomenės atstovams, kraštininkams ir rašytojams, paminėta spaudos plėtotė Lietuvoje.

IS PASAULIO

Japonų ministrų kabinetas suiro. Militaristai ima viršų. Permatoma, kad naujas ministrų kabinetas suvis pašlys militaristų pusėn.

Ypatingai svarbu, kad paminėtos yra tampriai surištos su nepasisekimais Kijijoje. Čia aiškiai pasirodo japonų apsigavimas su kinų stiprybe. Jie manė, kad galės lengvai apsieiti, bet tikrai ten turi pilnas rankas su gresenčiu pralaimėjimu. O ką da žiemos laikas parodys? Japonams ne kas!

Ispanijos Naminio Karo frontas verda. Sukilėliai iki kol ima viršų. Bet karo užbaigos nesimato. Tas mato si iš šalto atsinešimo iš Anglijos ir Prancūzijos prieš sukilėlių ir Italijos susirūpinimu.

Greičiausiai, kad kaip ispanai patys padės ginklus ir vays lauk kaip vienos taip ir kitos taip ir kitos pusės karštuolius lauk, kurie jau yra užstatę visą kraštą saviems šalininkams, bus pabaiga kraujo liejimui. Ir to galima laukti greitai. Ypatingai re šiu momentu.

Lenkija pajutus, kad ir jos galybė nekokia, pradeda smaukti ukrainiečius ir jų sąjudį del autonomijos. Ji žino kad pralaidus iš savo ragų ukrainus turės atsiveikinti ir vilniečiais lietuviams taipogi ir su užgrobtais vokiečiais.

Šiaip aptašius Lenkiją, ji pasiliktų ne "co to ja", bet mizerna antraeile valstybėle, kokia ji po tiesiai ir turėtų būti.

Svarbiausia yra tas, kad tuomet lenkai turėtų patys sau duoną užsidirbti, o ne žiūrėti, kad kas jiems ją uždirbtų.

Nekokia ateitis matosi Polionijai.

Suv. Valst. kongresas atsidarė. Konservatyvis elementas kelia ragus. Jis nori Naują Dalybą suvaržyti Tam niekiškam darbu pagelbon eina republikonai. Kova bus sunki ir ilga. Čia svers pačios visuomenės opinija, ypatingai darbininkų. Darbo žmonės turi budėti.

Kauno miesto savivaldybė minėjo 20 metų sukaktį KAUNAS. — Gruodžio 22 d. Kauno savivaldybė, dalyvaujant ministrui pirmininkui Mironui, vyriausybės atstovams, burmistru tarybos nariams, iškilmingai paminėjo 20 metų sukaktį.

"Lietuvių Žinios"

"Lithuanian News"

Weekly Publication. Issued by The Lithuanian R. C. Literary Society. Subscription Rates: In U. S. A., one year \$1.50...

Correspondents not to be held responsible for the content of their articles. Send them to the editor of "Lithuanian News"...

Federacijos Tarybos Pranešimas

Mūsų nusistatymas. Tautos vienybės reikalingumas Klaipėdos kraštas. Vilniaus vadavimo darbai. Tautos Fondas. Spaudos vėjas. Jaunimo Atstovybė. Mūsų jaunimo sporto olimpiada. Santykiai su Pietų Amerikos lietuviams katalikais. Pasaulinė Paroda. Visuotinas Lietuvių Katalikų Kongresas. Rajoninės Konferencijos.

A. L. R. K. Federacijos Tarybos suvažiavimas, įvykęs 1938 m. gruodžio 15 d. Pittsburgh, Pa. atsižvelgdamas į momento svarbą, aptarė visą eilę tautos ir Amerikos lietuvių katalikų visuomenės reikalų ir nusistatymą skelbia viešai visos visuomenės žiniai:

Federacijos Tarybės suvažiavimas, žinodamas, kad šios dienos pasaulio tarptautinė politikos konjunktūra paliečia visas valstybes, visu rimtumu aptarė aktualiausius Lietuvos užsienio politikos reikalus...

Iš pasiųstų telegramų ir kablegramų didžiųjų valstybių vyriausybių atstovams, kurių tekstas jau buvo paskelbtas spaudoje, visuomenė jau matė, kad Tarybe nežiuri beviltiškai į Klaipėdos krašto ateitį...

Diplomatinius santykius užmezgus su Lenkija, Lietuva susilaukė vis didėjančio lenkų gulimo ir spaudimo. Lietuva varginama ir bauginama. Tautininkų vyriausybė, privedusi valstybę prie kovo 17 d. ultimatumo, parodė perdidelio bailumo, visišką atsparumo stoką...

Federacijos Tarybos suvažiavime nesurasta galimybės steigti atskirą organizaciją Vilniaus atgavimo darbams dirbti, nes be kongreso tokį žygi daryti Taryba negali. Jei Federacijos kongresas matys reikalo ir suras galimybes kitaip patvarkyti Vilniaus atgavimo darbą...

Tarybos suvažiavimas, išklauses plataus pranešimo iš savo delegacijų atliktų darbų Lietuvoje, visapusiai apsvaistęs Lietuvos valstybės santykius su Apstatėkuoju Sostu, matė reikalo siųsti kablegramą Lietuvos Užsienio Reikalų Ministeriui p. J. Urbšai, prašant, kad tie santykiai būtų tuojau sureguliuoti...

bet neigiamai atsiliepa į valstybės ir tautos gyvenimą. Šiais kritiškais laikais palaikyti gerus normalius santykius su Bažnyčia reikalauja valstybės gerovė ir jos saugumas.

Taryba kreipia visuomenės dėmesį į atgaivintą Tautos Fondą, kurio statusas galutinai užgirtas, kuris šelp Lietuva kiekvienam didesniai reikalui esant, rems ir stiprins Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę...

Tarybos suvažiavimas, apsvaistęs vietos reikalus, kreipiasi į lietuvių katalikų visuomenę, prašydamas imtis visų galimų priemonių organizuoti, kad katalikiškoji veikla būtų galima vesti platesniu mastu...

Kad palengvinti katalikų veikėjams, organizuoti ir sėkmingiaus praplauti katalikiškus laikraščius ir knygas, Taryba nutarė paskelbti Katalikų Veikimo ir spaudos vėjų, kuris bus vedamas gavėnios metu. Todel kolonijū veikėjai iš anksto yra prašomi ruoštis prie šio svarbaus darbo...

Federacijos Taryba nutarė 1939 m. organizuoti New Yorke Amerikos katalikų jaunimo sporto olimpiadą ir tą darbą paveda organizuojamai Jaunimo Atstovybei. Visuomenė yra prašoma remti ir steigiamą Jaunimo Atstovybę ir organizuojamą lietuvių katalikų jaunimo sporto olimpiadą.

Suvažiavimas su džiaugsmu sutiko žinias, kad Seseys Pranciškonės sėkmingai darbuojasi Brazilijoje ir kas vasario 22 d. iškeliauja Tėvų Marijonų misijonieriai į Argentina darbuotis savo tautiečių tarpe. Tryba nutarė užmegsti artimesnius ryšius su Pietų Amerikos organizuojama lietuvių katalikų visuomene ir prašo ten keliaujančių kun. A. Andriūšio, M.I.C., ir kun. K. Vengro, M.I.C. būti tarpininkais ir atstovauti mūsų Federaciją tolimame Pietų Amerikos krašte.

Kadangi 1939 m. New Yorke mieste įvyksta Pasaulinė Paroda, kadangi New Yorkas ir savo didumu ir visai kitais atžvilgiais yra pirmas miestas Jungtinėse Valstybėse ir kadangi lietuviai, dalyvaudami toje parodoje turės progą plačiai pagarsinti tautos vardą, del to Taryba su pasitenkinimu išklusiusi pranešimo apie susidariusios parodos Lietuvių Komiteta, ragina Amerikos lietuvių visuomenę remti Komiteto darbus...

Lietuvių katalikų organizacijos ir draugijos prašomos įsidėmėti, kad 1939 metais šaukiamas A.L.R.K. Federacijos kongresas, kuris bus vadinamas Visuotiniu Amerikos Lietuvių Katalikų Kongresu. Kongresas šaukiamas New Yorke, kur įvyks Pasaulinė Paroda. Jis rugsėjo 11 ir 12 dienomis, t.y. tuoj po Lietuvių Dienos Pasaulinėje Parodoje. Kongreso dienos ir vieta skelbiama iš anksto kad būtų laiko organizacijoms ir draugijoms prie to svarbaus įvykio gerai pasiruošti.

Baigdami šį pranešimą, raginame didžiuosius Amerikos lietuvių centrus 1939 metų pradžioje susaukti rajonines konferencijas — seimelius ir juose aptarti šiame pranešime išreikštas mintis ir pasiruošti jas vykinti į gyvenimą.

Toli gražu ne visi mūsų tautos ir visuomenės reikalai, kuriuos turime dirbti, čia suminėti. Suminėjome tik tuos, kuriuos Tarybos suvažiavimas per vieną dieną sušėjo aptarti ir tuos, kurie šiuo momentu reikalingi didesnio visuomenės dėmesio ir greitesnio vykdymo.

Tad, šiuomi kviečiame visą lietuvių katalikų visuomenę į talką svarbiems darbams dirbti.

Antanas G. Rakauskas, A.L.R.K. Fed. Tarybos pirm. Leonardas Šimutis, A.L.R.K. Fed. Tarybos sekr.

AMERIKOS BANKAI VADUOS VOKIETIJOS ŽYDUS

BERLYNAS, gr. 27 — Nacių sluoksniuose pranešta, kad J. A. Valstybių ir Britanijos žydai bankininkai turi pasitarimus su Vokietijos vyriausybe. Svarstomas planas finansuoti žydų išeišvystę iš Vokietijos. Vokietijos vyriausybė atstovauja fieldmaršalas Goeringas. Už žydų išlaisvinimą iš Vokietijos Hitleris pagelbėja savo tuščia valstybės židą papildyti mažiausia vienu bilijonu dolerių.

dus spaudžia ir link juos įkaitais. Girdi žydai iš Vokietijos bus išveisti. Jei Vokietijai bus pripažintas didelis kreditas. Jei tas nebus padaryta, žydai bus laikomi įkaitais ir spaudžiami.

Stebėtojai pareiškia, kad šiame atsitikime reikalingas ne žydų išpirkimas, bet Vokietijai pasaulio valstybių kumštis. Visos valstybės turėtų susimesti prieš Vokietiją ir priversti nacių nutraukti šėlimą prieš žydus ir krikščionis.

Skaityt kit ir Platinkit "Lietuvių Žinias"

Lietuvių Kultūrinio Darželio Istorija

Lietuvių Kultūriniam Darželiui Pirmutiniai Aukautojai

Jonas Brazas stambus Clevelando lietuvių biznierių. Iteikė pirmutinę stambiausią auką tveriant Lietuvių Kultūrinį Darželį.

Rašant šią Lietuvių Kultūrinio Darželio Istoriją naudojau daugiausia miesto esančius rekordais. Lietuvių Kultūrinio Darželio Sąjungos užrašais ir nuorašais, nuo pat susivėrimo L. K. D. Sąjungos, palaikytais pažymėjimais. Adv. P. V. Chesnulis

Pirmas Lietuvių Kultūrinio Darželio Susisirkimas

Gražus obalsis šio sąjūdžio gražiai ir plačiai prasikambėjo po visą Clevelando lietuvių visuomenę. Plačiai buvo diskutuojama kaip draugijų susirinkimuose taip ir privačiuose pasikalbėjimuose, įvykiuose draugijų susirinkimuose likosi išrinkti atstovai į naujai tveriamą organizaciją.

Spalio 4 d. vakare Lietuvių Salėje įvyksta pirmutinis susirinkimas. Susirinkimo atidaro ir veda organizacinio komiteto pirm. adv. P. V. Chesnulis. Užsiregistravo kaipo legaliai išrinkti per draugijas bei įstaiigas sekanti atstovai:

- 1. Sv. Kazimiero Draugijos: P. P. Muliolis ir Pranas Dumčius.
2. Moterų Sąjungos 26-tos kp.: Kostancija Pavilonienė ir Ona Steplionienė.
3. Amžinojo Rožančiaus dr.: Kazimiera Skuodienė ir Marijona Kuzmauskienė.
4. Lietuvos Vyčių 25-tos kp.: Antanas Kunigiškis ir Marcelė Mickelionis.
5. L.R.K.S.A. 297-tos kp.: P. V. Chesnulis ir Juozapas Dichmonas.

6. "Dirvos" Bendrovės: J. V. Mičiulis ir K.S. Karpius.

7. Lietuvių Piliečių Kliuobos: J. Pečkaitis ir Juozas Darusevičius.

8. Moterų Piliečių Kliuobos: Ona Mihelienė ir Ona Karuža.

9. Aušros Vartų Draugijos: Marė Pukelienė ir Ona Martiš.

10. Lietuvių Bankos: Jonas DeRichter ir Juozas Urbšaitis.

11. Sv. Jurgio parap. Bažnytinio choro: Viktoras Valdace ir Petronė Urbšaitė.

12. L. R. K. S. A. 142-tos kp.: Vladislava Šukienė ir Paulė Glugodienė.

13. "Clevelando Zinių" Povilas Šukys.

14. Moterų Ratelio: Agota Grigienė ir Marijona Miščikienė.

15. Dr. V. Kudirkos draugijos: K. Rugienius ir J. Jarus.

16. Pavieniai: Ona Karpius, Bronislava Vilimaitienė, Florance Dagilaitis ir Helen Pečkaitis.

Peršaukus atstovus, liko išduotas raportas organizacinio komiteto, kurį atstovai sutinka su apdovanojimuose susirinkimo vedėjų perstarto nušviesti plačiau dalyką Darželio organizatorių Charles Wolfram, kuris plačiai ir nuodugniai išdėsto organizacijos dalykus.

Po kalbų ir raportų, susirinkimas užgria susirinkimo vedėju adv. P. V. Chesnulis ir užrašų raštininku K. S. Karpių. Susirinkimas renka pastovią valdybą, kuri susideda:

- P. V. Chesnulis, pirm. Jonas Derichter, vice pirm. Ona Mihelienė, 2-ras vice pirm. Povilas Šukys 3-čias vice pirm. Ona Karpius, 4-tas vice pirm. Aleksejus Pečkaitis, 5-tas vice pirm. K. S. Karpius, eksekutyvis rašt. Florance Dagilaitis, užrašų sekr. P. P. Muliolis, išdinininkas. Kostancija Pavilonis, Petronė Urbšaitė ir Antanas Vilimaitis, išdo globėjai. Čia pat išrinkta komisija susižinoti su Miesto Parkų Departamentu ir ten pasirinkimui Lietuvių Darželiui vieta. Komisija susidėjo iš, P. V. Chesnulis, Onos Mihelienės, Jono DeRichto ir K. Karpius, kurių nuostatai išrinkti.

Finansų klausimas buvo padiskutuotas ir paliktas ant toliau. Buvo parinktos aukos. Pirmutinę penkinę Darželiui paaukojo Povilas Šukys. Smulkių aukų surinkta \$3.50. Todel pradžia Darželio finansų pradėta su \$8.50.

Višas Susirinkimas Spalio 8 d. įvyksta višas šiam sąjūdžiui susirinkimas į kurį pakviečiama visi

Povilas Šukys

Spaustuvininkas ir laikraštinninkas, pirmutinę suteikė auką įkuriamui Lietuvių Kultūrinio Darželio.

Clevelando lietuviai. Susirinkimą veda pirm. P. V. Chesnulis.

Šiame susirinkime kalba kun. V. G. Vilkutaitis, K. S. Karpius, Ona Mihelienė, P. P. Muliolis, Jennie K. Zwick, Teisėjas Martin L. Sweeney ir Charles Wolfram.

Visi kalbėtojai nuosirdžiai kalbėjo už Darželio įkurimą. Taipogi sekė aukų bei narysčių parinkimas. Aukoja sekanti:

- Jonas Brazis \$20.00
K. S. Karpius 10.00
Dr. Izidorius Zwick 2.00
Jonas Botyrius 1.00
Ona Pečkaitienė 1.00
P. Samsonas 1.00
Jonas Žiaunis 1.00
J. Urbšaitis 1.00
Iš 4 d. spalio susirink. \$8.50
Viso \$45.50

Turėdama kasoje nors mažytę sumą pinigų, valdyba su didesniu entuziazmu griebiasi už darbo.

Kitame susirinkime, kuris įvyko spalio 18 d., 1929 m. prisirašo daugiau draugijų atstovų. Iš L.R.K.S.A. 3-tos kuopos Adolpas Ivinskas. S.L.A. 339 kp. Elena Grigutė, Jonas Kajackas ir Petras Urbanavičius; Jaunų Merginų Kliubo, Elena Vitkauskaitė ir Katrė Sušinskas ir iš Sv. Jurgio dr. Vincas Parvazas ir Adomas Pašlauskas.

Šiame susirinkime atstovai nutaria šią organizaciją (Tešinsys 3 pusl.)

Knightsbridge Miesto Paslaptis

(Parsašė Karolis Reade)

Iš angliško vertė Kun. Ant. M. Karužiškis.

(Tęsinys)

Vietoje to aštraus ir nuosalaus buvo kurį jis rodė kol jo sunus buvo su juo, jis dabar pasirodė malonus draugas, ir kartais palaikė stalą juokuose su jo stebėtinai visų vyriškių ir moteriškių charakterių pamėgdžiojimais, tų charakterių kurie gyveno užėjoje arta ją lankė, ir kartais jiems kvapą atėmė savo prietikiškais, pavojais, suokalbais, kuriuose vadovaujama dalį jis pats arba jo prieteliai ėmė.

Jis paliko suvisai populiarus charakteris, išėmus vienam arba dviem pavyduoliam, kuriuos jis aptėmė; jie atkeršino sakdami kad tai visa buvo pasigyrimas; jo kovos buvo iškovotos virš bonkos, ir ties ugnynu.

Apskritis į rytus ir į vakarus nuo Knightsbridge buvo ilgai plėšikų apgyventas; jie apiplėšė pakeleivius laukų pakeliuose, kurių buvo tuomet pilna, ir kartais ant Karaliaus vieškelio, iš kelių šie pakeliai teikia lengvą pasprukimą.

Vieną mėnulio apšviestą naktį Kapitonas Kovenas grįžo namon vienas nuo perstatymo Fulhame, kuomet umai ore pasigirdo moteriškos riksmas ir šukiai. Jie paėjo iš pakelio jo dešinėje. Jis ištraukė savo kardą ir nubėgo pakeliu. Pakelys umai pasisuko, ir į valandžiukę jis užėjo tris plėšikus, apiplėšančius ir žiauriai apsieinančius su senu žmogumi ir jo žmona. Seno žmogaus kardas gulėjo toli nuo jo, iškirstas iš jo silpnos rankos; moteriškos liežuvis pasirodė geresniu ginklu, nes, nors bent, jis atvedė pagalbą.

Artimiausias plėšikas, matydamas Kapitoną ateinantį prie jo su ištrauktu kardu blizgančiu mėnuliu šviesoje, šovė skubotai, ir užbraukė jo skrosta, o kita valandžiukę buvo įzambiai paverstas kaip varlė; jo kankynės šauksmas susimaišė su nusistebėjimo šukiais, ir kiti plėšikai nubėgo, bet, net kai jie nusisuko, Kapitonas Kovenas vikrus asmenys įėjo į vieno petį, ir pervėrė mėsingą dalį. Tačiau jis pabėgo, bet baubdamas ir kruvinas.

Dabar kad darbas buvo atliktas, Kapitonas Kovenas pavedė moterį ir žmogų žmonėms kurie susiburė į vietą, o sunegalėtą plėšiką visuomenės ramybės sargams, kurie galų gale irgi pribuvo. Jis pats pasitraukė ir nušluostė savo kardą labai rupeštingai ir smulkmeniškai su balta kišenine nosine ir nuėjo sau.

Jis buvo taip toli parodavimo savo žygio kad jis nuėjo aplink ties sodu ir įėjo į "Gulbę" pagalba jo nuosavo raktą, ir buvo tykiausiai beinaš gulti, kuomet kambario tarnaitė suėjo jį ir ištiesė savo rankas aukštyn, su nusistebėjimo šukiais. "O, Kapitonai! Kapitona! Žiūrėk į tave — krauju apsitepusi! Aš alpsiu."

"Nutilk! Kvaile!" sakė kapitonas Kovenas. "Aš ne-

esu užgautas."

"Tamsta, neužgautas? O kruvinas kaip kiauš! Tavo skrosta — tavo vargšas skrosta!"

Kapitonas Kovenas pakėlė savo ranką ir rado kad kraujas tikrai sunkėsi iš jo skrosto ir ausies.

Jis valadžiukę susirupino, tuomet užtikrino jai kad tai buvo tikta išdrėskimas, ir pasiulė ją tuo įtikrinti. "Atnešk man kiek apišilčio vandens, ir tu busi mano gydytoja. Bet, Barbora, meldiu tave to neskelbk."

Sekantį rytą teisingumo oficeris klausinėjo apie jį "Gulbėje," ir pareikalavo jo dalyvumo Bow Gatvės stotyje, antrą valandą po pietų liudyti prieš plėšikus. Čia buvo kaip tik tas ko jis norėjo išvengti; bet nebuvo jokio išsisukinėjimo nuo pašaukimo.

Oficeris buvo savininkės pakviestas į alinę, ir išgiedojo narsaus Kapitono žygį, su pajvairinimu. Užėiga pradėjo skambėti Kovenos gyriais. Istikro, dabar buvo tikta vienas šmeižikas likęs — arklionikas Daniėlis Koksas, nedoros išvaizdos girtuoklis, kurs per kiek laiko debsojo ir šnairavo į Kapitoną, ir murmėjo paslaptintus daiktus, abejonėms kaslink jo buvimo tikru kapitonu ir t. t. Kurie nenuoseklus apkvaitagalvio girtuoklio murmėjimai nebuvo palaikyti jokio žmogaus pranašingais, nors tvarto vaikas sykį ant tiek pasakė, "Aš kartais beveik manau kad mūsų Danis ką nors žino; tikta jis tikrai nežino kas tai yra, prie to, budamas visados apkvaitęs nuo svaigalų."

Kovenas, kurs rodos mažai pastebėjo, bet viską pastebėjo, patėmyjo šio vyro šnairavimus, ir jautė kad jis turi priešą: tas net truputį jį sunermino, nors jis buvo perišdidus ir susivaldęs tai parodyti.

Tat, su šia išimtimi, visi sveikino jį nuosirdžiais pagyrimais, ir jis buvo iš užnagos pagyrimais išlydėtas, kai įėjo į Bow gatvės stotį.

Daniėlis Koksas, kurs — kadangi atsitikimai atsitinka — buvo blaivus tą rytą, matė jį įseinantį, tuomet pats užsivilkio savo sėrmėga.

"Samai, tu prižiūrėk tvartą," jis sakė.

"Nagi, kur tu gali eiti, šiuo dienos laiku?"

"Aš einu į Bow gatvės stotį," išsiskubindamas sakė Daniėlis.

Bow gatvės stotyje Kapitonas Kovenas buvo priimtas su didele pagarba, ir buvo jam duota kedė šalia teisėjo iki kaikurie mažesni reikalai buvo atlikti.

Su laiku vieškelio apiplėšimas buvo išaiškintas ir įrodytas tų, kurie, apkaltintųjų nelaimė, buvo jau apiplėšti pirm nei Kovenas įsimaišė.

Tuomet Kovenas buvo prisiegdintas; jis atsistojo šalia teisėjo ir liudijo, su karvišku trumpumu, faktams jau apipaskotams, bet atsiskakė prisiekti kad pažino tą atskirą prasikal-

tėlį kurs stovėjo išbales ir drebantis ties teismasuoliu. Vainiko advokatas, veltui vertęs, sakė, "Suvisai teisingai, Kapitonas Kovenas; liudininkas negali buti per daug skrupulotas."

Jis tuomet pašaukė tą oficerį, kurs surado plėšika atsirėmusį į tvorą ir alpstantį nuo kraujo nutekėjimo, vos šešis šimtus šešiasdešimts pėdų nuo apiplėšimo vietos, ir sužeistą petyje. Tas ileido Kapitono Kovenos liudijimą, ir prasikaltėlis buvo pavestas tardymui, ir tuoj po to išdavė savo vienintėlį laisvą draugą. Kitas gulėjo ligonbutyje Newgate.

Teisėjas pagyrė Kapitoną Koveną už jo pasiėgimą ir liudijimą, ir jis išėjo su visu pasigėrėjimu. Tačiau jis nebuvo nudžiugęs, nė istikro patenkintas. Sėdėdamas šalia teisėjo, jau davęs savo liudijimą, jam pasitaikė pasidairyti aplink Teismą, ir tolimame kampe pamatė Daniėlio Koksos baisesiai didelę margą nosį ir nelabas akis žiuriančias į jį su keista bet susimaišusia išraiška.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ KULTURINIO DARŽELIO ISTONHIO

(Atkelta iš 2 pusl.)

vadinti, Lietuvos Kultūrinio Darželio Sąjunga. Čia turiu pastebėti, kad ir turint šį formalų draugijos pavadinimą vis da buvo tada žiurimam surasti kita varda. Tam buvo išrinkta ir komisija, kuri susidėjo iš Onos Karpiaus, Marės Pukelienės, Viktoro Wallace, Marcelės Mikeliūnės, Paulės Glugdienės, M. Rusecko ir J. Pečkaičio. Ši komisija buvo įgaliota net turėti Darželio vardo kontestą su paskirta dovana \$5.00 sumanytoji, kurio pateiktas vardas būtų priimtas. Bet matyt lietuviai panylo šį vardą, kurį ir šiandien palaiko ir turi.

Gruodžio 27 d. susirinkime į Lietuvos Kultūrinio Darželio Sąjungą įstoja iš Vytauto Draugijos J. Šukys ir iš L.R.K.S.A. 50-tos kuopos Paulina Štaupienė ir Kazys Masilionis.

Siame susirinkime nutarta įstoti į Civic Progress League, užsimokant savo narystę \$5.00. Ši organizacija vasario mėnesį 1931 m. paimainė savo vardą į Cultural Gardens League, kuri ir šiandien gyvuoja. Šią draugiją sudaro visų tautų Kultūrinų Darželių atstovai.

Narystės Mokesčiai

Lietuvių kultūrinio Darželio Sąjungon įstojančios draugijos turėjo mokėti \$2.00 į metus ir galėjo turėti du atstovus bei atstoves. Pavienių mokesčiai buvo \$1.00 į metus. Bet draugijos bei pavieniai galėjo mokėti ir daugiau, kas skaitydavosi auka. Asmuo bei draugija įmokėjus bei suteikus dovaną \$25.00 bei daugiau pasiūlydavo amžinu draugijos nariu. Aišku, kad tas paakstino daugumą tokias dovanas padaryti.

Pirmutinis pavienis asmuo suteikęs didžiausią auką yra Jonas Brazis, o pirmutinė draugija yra Moterų Piliėčių Kliutas, kuris kovo 14 d. 1930 m. suteikė auką \$25.00.

(Bus daugiau)

Lietuvos Tautininkas

KOMEDIJOS BE PINIGŲ

(Atviras laiškas Amerikos tautininkams)

(Tęsinys)

3. O kas daroma su kitomis valdiškomis valdiškomis vietomis? Viskas pavergtajus, tautininkai, režimui. Vietos dalinamos neatsižvelgiant į kandidatų pasirengimą, privalumus. Pakanku buti tautininku, jaunaliuviu, vieta užtikrinta. Bet kas tuom džiagiasi? Tur butik tie, kurie sėdi šiltose vietose, gauna geras algas ir nemoka ar nenori darbo dirbti. O kiek išiekvėjimų, savavaliavimų? Beveik nėra valdiškos įstaigos, įstaigoje kasos, kurios nebūtų palietę išiekvotojų ilgi pirštai. Išiekvotojų bylos ant bylų. Tiesa, laikraščiams tik retai kada leidžiama rašyti apie išiekvotėjus, nebent tik iš teismo salės, arba kai išiekvėjimas yra virtęs viešu skandalu. Tačiau, o kas, tautininkai, butų, jei Valstybės kontrolė patektų į opozicijos rankas? Argi ne komedijos su valstybės įstaigomis!

Faktai skaudūs. Tačiau noro reikalo taisyti nė už centą. Neminint jau kitų įstaigų, kas dedas su aukščiausiomis mokslo, teisingumo įstaigomis. Į universitetą brukami asmens, kad ir moksle dar jokių nuopelių neturi, bet by tik priklausu partijai. Ogi į Vyriusią Tribunalą tik šiemet vasarą paskirti bent du jauni tik apilinkės teisėjai, kai pagal teisybę į Tribunalą teisėjus gali buti skiriami Apygardų teismų vice pirmininkai arba mažiausia šiame teisme ilgiou dirbė teisėjai. Kada tai "dekrečiai" teisėjukai būtų tinkamą pasirengę rimtoms Tribunalo pareigoms. Bet, deja, kaip visur proteguojamieji, net nėra kaip reikia susipažinę su įstatymais. Sakau, kaip reikiant, nes kas kitateisių faktetą baigti de jure, kas kita tinkamai prisirengt teisininko pareigoms. O kiek mokyklų vedėjų, mokytojų sėdi ne savo vietose? Jie yra vedėjais, mokytojais už tai, kad priklauso partijai, dėvi uniformą, reikalini mgsoniškai mokyklos politikai.

Finansų, prekybos sritybaisus suvaržimai. Be Valiutų komisijos eilinis pilietis negali savų poros šimtų litų išsivežti, ar išsiųsti butiniausiems reikalams. Tačiau aukšti finansų valdininkai vienu užsimojimu šimtams tukstančių išrupina leidimus dvareliųs parduviusiems lenkiškiems dvarininkams. Pav. rugsėjo mėnesį netoli Ukmergės aukštą finansininkas N. panorejo įsigyti lenkės X. dvara. Lenkė sako: "kas iš to, kad parduosiu, juk pinigų visvien negalėsiu išsivežti." — "Tik parduok, leidimas bus". Sutarta. Kitą dieną atvažiuoja aukštą finansininkas su 300,000 litų leidimu. Abudu patenkinti: finansininkas turi dvara, lenkė į užsienį išsiveža pinigus. Argi ne komedijos? Argi tai eina Lietuvos gerovei?

Tačiau panašių faktų yra ne vienas. Arba imkim kradito reikalus. Lietuvis pra-

monininkas be kepurės kelis mėnesius sukinejasi apie kredito stajus ir jam atsakymas dažniausia: Negausi! Tačiau žydai promoninkai, kaip Ilgauskai, Gudinskai ir kiti naudojami Lietuvos Banko milijoniniais kreditais. Visur prieš žydus kyla reakcija. Bet Lietuvoj izraelitai jjaučiasi kaip pas tėvą už pečiaus. Kodėl taip? Mat išgali žydeliai, sako, pataiko patepti tautininkų sukamo aparato krumplius: Todėl jiems milijoninių apyvartų bizniai eina kaip sviestu patepti. Nors į kai kuriuos prekybos monopolius, tiesioginiai žydai neįsileidžiama. Nu žydelis gudrus: jis randa įėjimą aplinkiniu keliu. Ir visvien prekybiniai tautininkų monopoliai žarstami žydelių rankomis. Argi ne komedijos? Argi gyvieji krašto reikalai nepaveisti pavieniams savanauddžiams, kad šie juos perleistų tiems, kas daugiau duos!

4. O vėl kokios komedijos derybose su Vatikanu! Dėramasi jau septineri metai. Tačiau susitarimas nė iš vietos. Laikas bėga. Nesutarimas baises turi padarinius. Leidžiami prieš katalikus įstatymai. Katalikai beveik neteko paskutinių mokyklų. Baigiamos sprogdinti katalikų organizacijos, jau nekalbant apie politines partijas, kurios senai uždavtos. Girtuokliavimas, ištvirkimas, lytinės ligos plinta nepaprastai smarkiai. Tautos prieaigliui jau renžiama kryželis. O tautininkai vis derasi, vis skleidžia gaudus, kad su vyskupais negalima susikalbėti, kad kunigai politikuoja, kad neleisų bažnyčių paversti politikos bačkomis ir t. t. Kur, kur, bet santykiuose su Vatikanu jus tautininkai, nevarodot nė už centą geros valios.

Tiesa, kun. V. Mironas buvo pažadėjęs su Bažnyčia visus ginčus baigti. Praėgo devyni mėnesiai, derybos nė iš vietos. Lenkiasi Pijui XI Italijos imperijos karalius pažadėdamas neišleisti priešingų konkordatui įstatymų. Protėstoniškosios Amerikos prezidentas Rooseveltas, norėdamas bendradarbiauti su Bažnyčia, surengia, pes savo ambasadorių Italijai, Kardiolui Mundeleinui ir Neapolyje ir Romoje tiesiog katalikiškas sutiktuves, tuo tarpu kai katalikiškosios Lietuvos tautininkai ant pasaulio politikos laktų, tarsi gaiduką tą dieną išnešęs galvą an sąslavyno, garsiai šaukia: Aš suverenas! Aš suverenas! Aš man padarysi, aš tavė nebijau! Baisi valstybė t Lietuvos, baises suverenas Smetona su visais tautininkais! Iš Vatikano bokštų vos per žiuroną įžiuri mas liliputas, tačiau to liliputo suverenas grumoja pamokysią Vatikaną, įbauginasi Baltąjį Senelį Pijų XI. Argi ne komedijos, tautininkai?

Ir už ką mokinate? Ar už

tai, kad Pijus XI jau tiek kartų yra ištiesęs tėvišką ranką katalikiškai Lietuvai? Kodėl bent iš trijų deryboms parengtų projektų Vatikanui pateikėte patį grubijoniškiausią?

(Bus daugiau)

KAUNAS. — Gruodžio 26 d. Žaliakalnyje (Kaune) iškilmingai pašventinti naujai pastatyti 300 senelių prie gaudos modernus namai. Ta proga vyriausybės pašalpa ir visuomenės aukomis 300 senelių pavaišinta.

"Mes Stengsimės Ir Ant Toliaus Teikti Geriausį Patarnamą"

★

Su naujais metais Cleveland Railway Co. įžengia į paskutinę penkiolikos metų periją savo "franchise." Tas privedė prie nekurių permainų tarp Clevelando miesto ir mus.

Vienas iš svarbiausių yra faktų, kad nuo pradžios Talyer Franchise kovo 1, 1910 metų patarnavimas atsirado pirmą kartą be kontrolės Clevelando miesto. Nes pagal sutartį paskutiniam periodo mete kontrolė pereina į kompanijos rankas.

Bet ši permaina niekaip nepamaino mūsų patarnavimo vartotojams. Mes ir toliau teiksime geriausį patarnavimą ką išgalime. Čia mes prashome ir Clevelando miesto kooperacijos.

Mes netiktai, kad nekirsime bei susiaurinsime patarnavimo, bet da bandysime patoginti. Netiktai mes patys jaučiame tai, bet ir mūsų darbininkai ir patarnautojai kad mes esame "ant savo." Mes esame užtikrinti, kad jie suteiks ir ant toliaus mandagų ir gerą patarnavimą visiems mūsų vartotojams.

Mes turime čia, kad mes jokios kovos nevedame su Clevelando miestu. Per 30 metų mes gražiai sugyvenome su miestu ir mes geidžiame, kad ir ant toliaus taip gražiai sugyventume gerovei miesto, vartotojų ir šerininų.

Mes vėl atnaujiname savo pareiškimą pateikti mui savo skirtumus su miestu išrišti pašaliniam arbitracijos būdu. Kuo greičiau šis skirtumas būtų pašalintas, tuo greičiau mes galėsim vykinti pagerinimus transportacijos mūsų vartotojams kaip reikalauja esančios aplinkybės.

J. A. Henderson

President

The Cleveland Railway Company

NIKODEMAS A. WILKELIS

Licensed Funeral Director

6522 Superior Ave.

HEnderson 9292

The WILKELIS FURNITURE Co.

Furniture - Home Appliances

6307-11 Superior Ave.

ENdicott 2343

Savininkas

Vedėjas

N. A. WILKELIS

JURGIS ARBUCKAS

C. G. HAMILTON

General Insurance

ATSTOVAUJA

RELIABLE STOCK CASUALTY AND INSURANCE COMPANIES

Lietuviai kurie norite pigiai ir geroj bendrovei apsidrausti — Kreipkitės —

15333 Plymouth Place

Tel. Liberty 7361

Cleveland, Ohio

NORĖDAMI PIRKTI ARBA PARDUOTI NAMA

Kreipkitės pas mus, mes parduodam pigiai, greitai ir gerai. Nes mes turime pardavimui daugybę įvairiausių namų po visą Clevelando miestą ir ir apilinkės miestelius.

Taip pat apdraudžiam nuo ugnies ir kitų nelaimių namus, namų baldus, krautuves, automobilius ir kitokį "urtą."

KASPERAS OBELIENIS

LAISNIUOTAS REAL ESTATE

IR INSURANCE AGENTS

1266 E. 71st St. - HEnd. 8726 - Cleveland, Ohio

DAYTON, OHIO

Pagerbimo Vakarais

Parodymui savo patenkinimo gerb. klebono Leono J. Praspaliaus misijonieriniais darbais ir pažymėjimui jo trijų metų klebonavimo su kaktavim lietuvų šv. Kryžiaus karpatinių draugijų sąjunga surengė, sausio dieną, mišrios programos vakarą.

Vakarais buvo visais atvejais pasekmingas.

Išimtinai vertas garbin-gos žymės yra mišrus bažnytinis choras, kuris ponui P. Ambrozaičiui vadovaujant, savo meniškai atliktomis melodiskomis dainomis publiką žavėte žavėjo.

Veikale "Kareivių Dirbtuvė" p. S. Rožauskas su vikriu temperamentu, blaškiais judesiais ir gilia satyra atliko kareivio rolę gana efektingai.

Gerbiama klebonas savo prakalboje dėsliai nurodė vienybės galę ir žavingumą.

Po tam rodyta, komedijinio turinio, filmos ir buvo šokiai jaunimui ir kazyres senesniems.

Nepaisant jog praity, recesinės bedarbės metai, nebuvo materialiai gausus, tačiau šios arkivyskupijos katalikai turi daug kuom džiaugtis — tais metais liko čia vienas kunigas pakeitimas į vyskupą, keturi kunigai — į pralotus ir 24 kleirikai pašvensti į kunigus.

Isteigta viena nauja parapija ir viena misija; pastatyta viena bažnyčia, dvi kapličios, trys mokyklos ir viena kolegija mergaitėms. Mokyklų statybai buvo praleista 415,000 dolerių.

Arkvyskupijos katalikų mokyklose randasi 42,000 studentų ir 1,232 mokytojai, kurie susideda iš 1,131 seserų - vienuolių ir 101 vyro, kurie esti arba kunigai arba vienuoliai. L. P. Urban

PAIEŠKOJIMAI Nr. 96

Lietuvos Konsulatas Čikagoje paieško sekančių asmenų:

Kristanavičiaus Juozapo, apie 64 m. amžiaus. 1909 m. atvyko Amerikon. Gyveno Worcester, Mass., vėliau Čikagoje.

Nemčauskų, Antano ir Ipolito. Prieš karą atvyko Amerikon. Antanas gyveno Detroite ir yra sakoma, kad ro metu tarnavęs J. Amerikos V. kariuomenėje.

Petkienės Rožės, gyv. Čikagoje, jos brolio Jono Valeskio palikimų reikalu. Prašoma galimai greičiausiai laiku atsišaukti Konsulatan Pinkausko Antano, Gyvenusio Čikagoje.

Salkausko Adomo. Apie 65 m. amžiaus. 1902 ar 3 metais atvyko Amerikon, gyveno Čikagoje, vėliau St. Louis arba East St. Louis.

Savicko Vlodo, 1913 m. atvyko Amerikon. Gyv. Naujojoje Britanijoje, Clinton, Indiana, kur dirbo anglų kavyklose. Apie 50 m. amžiaus, kilęs iš Piliakalnio kaimo.

Stošiaus Kazio. Gyveno Čikagoje, 2247 West Austin st.

Uso Antano. Apie 1922m. gyveno Devils Lake, North Dokata.

Vačekausko Kostanto, kilis iš Šakių apskr. Apie 1912 m. gyveno Čikagoje, vėliau Sheboygan, Wisconsin.

Aukščiau suminėtieji asmenys arba apie juos žinantieji prašomi tuojau atsiiepti.

LIETUVOS KONSULATAS
100 E. Bellevue Pl.
Chicago, Illinois

KA REIŠKIA BALTIJOS NEUTRALUMAS

Ilgą laiką daugelis Europos valstybių reikė daug paaiškinimo vadinamam kolektyviniam saugumui. Tas saugumas buvo remiamas Tautų Sąjungos paktu, ipereigojančiu visus tos sąjungos narius — valstybes teikti pagalbą užpultai valstybei. Kellogo - Briano paktas (sutartis), kurį pasirašė beveik viso pasaulio valstybės, bendrai smerkia karą, kaip politinę priemonę. Tačiau gyvenimo tikrovė parodė, kad kolektyvinis saugumas nėra realus dalykas ir juo negalima pasitikėti. Dabar tokia saugumo sistema galutinai žlugo, kai Čekoslovakiją neparėmė net tos valstybės, kurios buvo sąjungininkės, isipereigojuosiospecialėmis sutartimis ją rimti ir ginti.

Didžiosios valstybės, kurios savo saugumą gali pažlugus kolektyvinio saugumo sistemai, dar sustiprino remti didele karine jėga, savo ginklavimasi ir uoliai pradėjo ieškoti sąjungininkų bei talkininkų ginkluotų konflikto atvejui. Mažesniems ir silpnesniems valstybėms neįmanoma savo saugumą remti vien ginkluota pajėga. Joms tenka ieškoti ir kitų priemonių savo nepriklausomybei patikrinti. Pirmiausia joms tenka vengti konfliktų, kivirčių bei nesuipratimų su galingais savo kaimynais, nedaryti kliučių jų interesams bei siekti gero kaimyniško sugyvenimo. Be to, vengti tokios politikos, kuri jas galėtų įtraukti į galimus didžiųjų valstybių ginkluotus susirėmimus.

Baltijos valstybės — Lietuva, Latvija ir Estija, — ne

kartą yra pareiškusios, kad jos visomis priemonėmis stengsis išlaikyti taiką ir patikrinti sau ramų atsistatymo darbą. Tačiau vien gerų norų šiais laikais mažai tepaisoma. Reikia ieškoti realių priemonių savo taikin-giems nusistatymams paremti. Pirmoje eilėje reikia stiprinti savo ginkluotus pajėgas apsiginimo tikslais. Toliau, bendrai veikti su tu pačių tikslų siekiančiomis valstybėmis ir ieškoti gero sugyvenimo su visomis valstybėmis, ypač kaimyninėmis.

Jau senai yra pripažintas Baltijos valstybių (Lietuvos, Latvijos, Estijos) užsienio politikos ir saugumo reikalavimai bendrumas. Nuo 1934 metų tos valstybės yra sudariusios Baltijos Sątarvę jų bendriems siekimams bei reikalams derinti ir sutartinomis jėgomis ginti.

Baltijos valstybės jau yra įvairiomis progomis pareiškusios savo neutralumą, tai yra kad jos vengs kištis į kitų valstybių reikalus ir ypač į jų ginkluotus konfliktus. Tačiau šitie pareiškimai iki šiol neturėjo oficialaus pagrindo. Dabar Baltijos neutralume patikrinamas ir aibudinamas specialiu įstatymu. Tas įstatymas yra seniau suvienodi tas ir jį Estija jau priėmė. Netrukus tą įstatymą priims Lietuva ir Latvija.

Neutralumo įstatymas nusako, kad Baltijos valstybės, kitų valstybių ginkluotų susirėmimų metu bus neutralios, ir nerems nė vieno priešų eiles. Kadangi kariaujančios valstybės vengia idinti savo priešų skaičių, ai joms tenka skaitytis su neutraliomis valstybėmis, nes žino, kad jei tiktais suaužys neutralumą, tai tuo jau turės naują priešą. Čia yra neutralumo paskelbimo ir neutralumo įstatymo pagrindinė vertė. Belgijos pavyzdys rodo, kad nėra taip svarbu, ar neutralumas kitų valstybių garantuotas, ar ne. Kariaujanti valstybė prastai užmiršta garantijas, nes jomis nelabai pasitiki, o žiuri, kokią naudą ar žalą turės neutralumą sulaužydama arba jį pagerbdama. Todėl ir neutraliomis valstybėms yra reikalinga kiek galint didesnė ginkluota pajėga pasipriešinti toms jėgomis, kurios kėsintųsi jų neutralumą pažeisti.

Taigi Baltijos valstybės, paskelbdamos savo neutralumą, žymiai keičia savo užsienio politiką. Jos vengs iš anksto ieškoti santarvininkų arba talkininkų karo atvejams, venks karinių sutarčių ar karinio bendradarbiavimo su kuria viena valstybe ar jų grupe; kitaip sakant, vengs iš anksto pafrinkti sau karo atvejau draugus ir priešus, o laikys priešais tuos, kurie karui kilus jų neutralumą kėsinsis sulaužyti.

šos didžiosios valstybės. Tačiau 1914 m. Vokietija, nepaisydama jos pačios garantuoto neutralumo išiveržė su savo kariuomene į Belgiją, kad greičiau pasiektų Paryžių. Belgija stoji savo neutralumą ginti nuo pirmojo į jį pasikesintojo, taigi, stoji kariauti prieš Vokietiją. Ir anglai savo karą prieš Vokietiją aiškino Belgijos neutralumo gynimu. Belgija savo atkakliu pasipriešinimu suardė vokiečių karinius planus, ir iš dalies dėl to vokiečiai pralaimėjo didįjį karą.

Taigi, neutralumo paskelbimas nėra bereikšmis dalykas. Neutralumą paskelbusi valstybė pareiškia, kad ji iš anksto nesisideda nė su viena į karą besiruošiančia ar stojančia valstybe, ir visai nemano kare dalyvauti. Tačiau neutrali valstybė stosi kariauti prieš tą valstybę ar valstybių grupę, kuri sulaužys jos neutralumą. O kas yra neutralumo sulaužymas nurodo neutralumo įstatymas. Vadinasi, jeigu įstatymas pasakyta, kad neutralioji valstybė neleis nė vienai kariaujančiai valstybei pasinaudoti savo uostais, tai bet kurios kariaujančios šalies karo laivų į jos uostus siveržimas, jau laikomas neutralumo sulaužymu, ir yra priežastis tokiai valstybei ginkluotai pasipriešinti. Tuo būdu neutralioji valstybė išsinaudoja prieš jos neutralumo sulaužiusią valstybę, kartu stodama į jos priešų eiles. Kadangi kariaujančios valstybės vengia idinti savo priešų skaičių, ai joms tenka skaitytis su neutraliomis valstybėmis, nes žino, kad jei tiktais suaužys neutralumą, tai tuo jau turės naują priešą. Čia yra neutralumo paskelbimo ir neutralumo įstatymo pagrindinė vertė. Belgijos pavyzdys rodo, kad nėra taip svarbu, ar neutralumas kitų valstybių garantuotas, ar ne. Kariaujanti valstybė prastai užmiršta garantijas, nes jomis nelabai pasitiki, o žiuri, kokią naudą ar žalą turės neutralumą sulaužydama arba jį pagerbdama. Todėl ir neutraliomis valstybėms yra reikalinga kiek galint didesnė ginkluota pajėga pasipriešinti toms jėgomis, kurios kėsintųsi jų neutralumą pažeisti.

Čia ant vietos irgi reikia daugiau vieningų jėgų didesniems darbams atlikti. Todėl reikia pradėti naują metą su geromis idėjomis ir tikrais lietuviškais jausmais. Vieno su kitu stipriais draugiškumo rjšiais. Salės Bendrovė pradėjo Naujus Metus su dideliu balu. Žmonių ir kampai buvo pilni. Pirmutinės pasėkmės gražios. Čia priklausu garbės vadovams. Malonu priminti vieną Clevelando litvomanijos gražų dalyką, tai yra atminimą ir įvertinimą vieno asmens, kuris per tuziną metų yra padėjęs sveikatos ir daug valandų del lietuvių ir lietuvių.

Taigi Baltijos valstybės, paskelbdamos savo neutralumą, žymiai keičia savo užsienio politiką. Jos vengs iš anksto ieškoti santarvininkų arba talkininkų karo atvejams, venks karinių sutarčių ar karinio bendradarbiavimo su kuria viena valstybe ar jų grupe; kitaip sakant, vengs iš anksto pafrinkti sau karo atvejau draugus ir priešus, o laikys priešais tuos, kurie karui kilus jų neutralumą kėsinsis sulaužyti.

SPORTAS

Rašo Jurgis C. Venšlovas

Per porą savaičių, sunku buvo kas nuveikti sporte. Nes visų mintys buvo apie "Santa Claus", ir atsisveikinimą su 1938 metais ir sutikimu Naują 1939 metą. Da

bar praėjus šioms didelėms šventėms viskas grįžta prie senovės.

Lietuvių jaunimas turi didelį darbą del ateities. Ypač tas jaunimas, kuris priklauso prie Amerikos Lietuvių Sporto Sąjungos. Už porą mėnesių įvyksta sąjungos du turnamentai; pirmas tai Basketball turnamentas, kuris bus Clevelande balandžio 15 - 16. Antras tai Bowling kurs bus laikomas Detroit, Mich., balandžio 29 - 30. Vien lietuvių tiktai gali dalyvauti šiuose turnamentuose

Daugelis, jus skaitytojai, clevelandiečiai, atsimenat kaip gražu buvo turēt už svečius jaunimą iš kitų miestų, pereitą metą. Šiemet tikimės turēt daug daugiau sportininkų mūsų mieste ant turnamento. Užtadgi, mes turime pradēt organizuoti darbą daug anksčiau. Clevelando Lietuvių Sporto Kliubas jau pradėjo ruoštis Turi pasamdę svetaines. Beje, šiemet visi turnamento žaidimai bus Cathedral Latin gymnasium. Si vieta skaitosi geriausia visame Clevelande. Mat mes norime, kad viskas būtų kuopuikiausiai. Žinoma, be pinigų sunkiau yra kas nuveikti. O šiame reikale reiks jų užtektinai. Vietinis Sporto Kliubas deda visas pastangas, kad būtų ir kapitalo. Bus rengiama visokių vakarų. Pirmas tai bus Kortavimo Vakarais ponios Jakubauskienės namuose, šeštadienį, Sausio Jan. 14. Visi esate užkviesiti ant šio vakaro. Ateikite ir paremkite šį Kliubą, kuris tiek dirba del suvienijimo lietuvių sportininkų į vieną didelę organizaciją, tai Amerikos Lietuvių Sporto Sąjunga.

Jau pradėjome žingsniuoti Naujų Metų taku. Visi kalta, kad būtų geriau, bet aš žiuriu pasemistiškai. Dailikai pagerėti negali, kuomet visur girdisi vaidai. Man atrodo kad šiais metais galima tikėtis atkaklios kovos už pirmenybę, tarp darbo ir kapitalo. Kovai siaučiant skurdo netruksta.

Čia ant vietos irgi reikia daugiau vieningų jėgų didesniems darbams atlikti.

Todėl reikia pradėti naują metą su geromis idėjomis ir tikrais lietuviškais jausmais. Vieno su kitu stipriais draugiškumo rjšiais.

Salės Bendrovė pradėjo Naujus Metus su dideliu balu. Žmonių ir kampai buvo pilni. Pirmutinės pasėkmės gražios. Čia priklausu garbės vadovams.

Malonu priminti vieną Clevelando litvomanijos gražų dalyką, tai yra atminimą ir įvertinimą vieno asmens, kuris per tuziną metų yra padėjęs sveikatos ir daug valandų del lietuvių ir lietuvių.

Po 12 metų Menininkų Grupė mato reikalą šį asmenį pagerbti surengiant jam pagerbimo vakarą. Vakarais įvyks sausio 15 d. Tikiu kad žmonių bus daug adv. P. V. Chesnulis drau-

gų turi visose grupėse ir partijose. Bravo Menininkai už sumanumą! Aš Pupa ir Žirnis rezervacijas darome šiandien.

Pupos Žinutės

Vincas Pampikas po ke-turių operacijų atgaudinėja sveikatą.

Minininkų Grupės adv. P. V. Chesnuliui pagerbti vakaras šuoliais bėga.

Šv. Jurgio parap. Sodali-tės su visu smarkumu ruošiasi prie Minstral Show sa-usio 22 d.

Arbiukai džiaugiasi su mergaite. Mamytė jaučiasi gerai.

Lietuvių Kultūrinio Dar-želio valdyba ir eksukutyvis komitetas posedžiaus pirma-dienio vakare.

Žirnio Krislai

Naujų Metų parengimai vieni kupini kiti ne.

P. V. Chesnuliui ausis ra-dunokas 15 d. sausio. Per-dvyliką metų blagaslovijo kitus, bet čia reikės klausy-tis jam pačiam. Čia bus ne Petriškai.

Nuo Jurgio cigaro negau-siu. Ne sunus. Užponavojo litvomaniją dukters.

Piliečių Kliubo vakaras pasekmingas naujų kalad-zių irgi bus.

Su šiuo pasiliku jusų ko-

J. STAPULIONIS AND SON DRY CLEANING

Valome, taisome bei prostame įvairias vyriškas ir moteriškas drabužias. Išdėdam vryų ir moterų koatams naujus pamušalus. Atliekame darba greitai. Labai sąžiningos kainos. Mes paime ir vėl atvežame į namus.

Saukite: ENdicott 3674
1320 Russell Rd. Cleveland, O.

DELLA E. JAKUBS LITHUANIAN FUNERAL HOME

(JAKUBAUSKIENE)—Laisniuta Laidotuvių Direktorė Visiems Lietuvos norintiems mūsų kambarius leidžiame naudoti dykat. Lietuvių krepdamiesi reikale prie manų apturėsite teisingą patarnavimą: simpatiškas, mandagus, greitus ir geresnis už kitų patarnavimus. Vežimai lignonų pervežimui ir is lignonučių. Kainos sąžiningiausios. Žemiausia kaina už palaidojimą, sulyg jusų pasirinkimo. Telefonuokit—ENDICOTT 1763.

6621 EDNA AVENUE — CLEVELAND, OHIO

P. J. KERSIS

809 SOCIETY FOR SAVINGS BLDG.
Ofiso Telef MAin 1773 Namų KENmore 4740-W

Norėdami pigiai pirkti namus bent kurioje miesto dalyje ar pašalinuose miesteliuose, kreipkitės pas mane, gausit už pigiausią kainą. Taipgi įvairios apdraudos-insurance reikaluose gausit geriausį patarnavimą. Perku ir parduodu bankines knygeles, sutaisau paskolas del pirmo mortgėjo. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

KAZIMIERAS OBELIENIS Bučernė ir Grocernė

Čia visados randasi didelis rinkinys įvairios, šviežios ir rkytos mėsos, dešrų, gyvi ir mušti patkščiai, visokio grosern daržovių ir fruktų.

Taip-pat randasi pilnas rinkinys iš Lietuvos importuo-kumpių, dešraičių ir t. p. Lietuvos šie produktai kokybe yra ti-šios šalies geresni, o kainos žemesnės. Todėl, paremkite sav-Tėvynę pirkdami valgomus jos produktus.

Todėl kviečiame visus pirkti viršminėtus produktus pa-mus, nes kainos sąžiningos, produktai visados šviežius ir ge-riausios rūšies ir malonus patarnavimas jus laukia.

1404 East 66th St. Tel. HEnd. 6716

respondentė, kuri mano, kad sunkus yra gyvenimas be pinigų, bet da tamsenis be tikrų draugų. Elžė.

Tamošius Žukauskas

mirė gruodžio 29 d. 1938 m. Paliko dideliame nuliudime moterį Oną ir 4 vaikus: Kazimierą, Antaną, Joną ir Adelę.

Palaidotas su bažnytinė-mis apeigomis iš šv. Jurgio bažnyčios Kalvarijos kapi-nės sausio 3 d. 1939 m.

Laidotuvėms patarnavo laidotuvių direktorius N. A. Wilkeliš.

DIDELĖ LIETUVIŠKA VAISTINĖ

C. PAKELTIS PHARMACY
1117 East 79th Street
(Kampus Pulaski Ave.)

Užlaiko visokias namines ir im-portuotas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai nuo astriojo užsi-senėjusio Reumatizmo, nuo visokių žaizdų, dedervinių, nervisku-mo vidurių, užkietėjimo vidurių, kosulio, kataro, lytiškų nusilpnė-jimų, visokių lytiškų ligų, ner-viškumo, nemigės ir visokių ki-tokių ligų.

C. PAKELTIS VAISTINĖ
1117 E. 79th St. Cleveland, O.
Tel. ENd. 3433 ENd. 8534
Vaistinė atdara 7 dienas savaitėje

JOHN ŠUKYS NAMŲ MALIAVOTOJAI IR POPIERUOTOJAI

Pirmos Rušies Darbas ir Prieinamos Kainos

7806 Cornelia Avenue
ENdicott 4932

Ten kur Baltijos jura, skalauja Lietuvos krantus

THIS DAY and AGE

What is the Relation Between Catholic Action and Social Justice?

CONTINUATION OF THE LETTER OF POPE PIUS XI TO HIS EMINENCE EMMANUEL CARDINAL CEREJEIRA OF LISBON

However this does not prevent each Catholic from taking part in organizations of a political character when they, in program and activity, give the necessary guarantees for safeguarding the rights of God and of their conscience. Nay, it must be added that participating in political life responds to a duty of social charity, from the fact that each citizen must, according to his opportunities, contribute to the welfare of his own nation. And when this participation is inspired by the principles of Christianity much good is derived from it not only for the social life, but also the religious.

"Therefore Catholic Action shall, though not taking part in politics in the strict sense of the word, prepare its soldiers to participate in political affairs, inspired by the principles of Christianity, the only ones that may bring prosperity and peace to peoples. This must be, for it is not right that men who profess themselves Catholic should have on conscience in their private life and another in public.

"There are many other activities to which Catholic Action must dedicate itself; we shall say, rather, that no activity, which is possible and useful to Christian life, must be excluded from its program.

"Among all these activities, however, there are some particularly urgent, because they respond to the greatest and most felt needs. Among which we enumerate, today, the assistance to the working classes; and we wish to say assistance not only spiritual — which must occupy the first place — but also material through those institutions that have the specific aim of actuating the principles of social justice and of evangelic charity.

"Catholic Action will then take care to promote these institutions, although it must leave to them a distinct responsibility and autonomy in things purely technical and economic. Its principle task will be always to see that they derive inspiration from the principles openly Catholic and the teaching of this Apostolic See — a teaching that we have imparted in the Encyclical 'Quadragesimo Anno' and which we now see to our great satisfaction, taken as a guide not only by the Catholic Action of various countries, but also by statesmen."

The pledge of the Catholic League for Social Justice conforms to the requirements of Catholic Action as expressed in the Holy Father's above letter, in stressing the spiritual character of the Crusade for Social Justice by requiring Crusaders to hear an extra Mass a week and to frequent the Sacrament, to attain Social Justice in the United States. A man or woman who fulfills these requirements will certainly find a way to inform him or herself on the Church's social teachings and will live up to them in his or her business activities, thereby rendering an indispensable service to our country by realizing Social Justice.

Work done for Social Justice is primarily for the greater honor and glory of God and secondarily for the material well being of all the people.

THE END

THE ST. GEORGE CHOIR CRIER

Lovely Debutante:

Miss Agatha Rolimaitis made her first appearance as a soloist, New Year's Eve, at St. George's Hall. Wonder if your dreams are centered on Broadway Agatha?

Married Life:

Seems as though Mrs. Joseph Brazaitis is turning into a professional cook. Her husband has the marks of the early stages of a soup strainer adorning (?) his upper lip.

Cupid Strikes!

Cupid took the form of Santa Claus when he delivered a sparkling diamond to Miss Isakel Zydonis, man responsible, Joe Redic. Frank Novak, walking around with dreamy eyes. Reason: his future is assured with a certain one and only. Lovely miss, I hear.

Social Event:

The Choir is sponsoring a Card Party, Jan. 21st, at the Citavicius residence. Remember! chalk up an evening of SWELL entertainment, the date Jan. 21 at 8 P. M. Tickets can be obtained from any choir member.

Attention Choir Members!

First monthly meeting of St. George's Choir for the New Year, January 6, at 8 P. M. There is much to be discussed, so remember, your presence is essential. See you Friday.

Butch

HA! - HA!

Jimmy: "You know, Elsie, you have an ultraviolet beauty."

Elsie: "O, Jim, you're such a flatterer. But what do you mean?"

Jimmy: "It's invisible to the naked eye."

Here are two scenes from the city of Klaipėda (Memel) which has recently figured so prominently in the news. Above is the river Akmenės as it flows through the city, and below is the Klaipėda railway depot.

Lithuanians Upset by Buckeyes, 50 to 24

Retain League Lead as Pioneers Bow to Soca Quintet

Last Wednesday night, Dec. 28, the Lorain Buckeyes pulled the biggest upset of the current Inter-Lodge season by smothering the Lithuanian A. C. cagers, 50 to 24, thereby ending their winning streak of five games.

Heretofore unbeaten, the club cagers never had a chance to get started. The game started as a slaughter with the Buckeyes piling up a lead of 11 to-. The local lads then pulled up to a score of 11 to 8, but then the carnage really began. The Bucks with one of the most amazing basket shooting exhibitions ever seen on any floor, proceeded to rain a deluge of points through the hoop. From this period to the end it was no contest. The score at half time was 25 to 9. It seemed that as the game neared its end, the Buckeyes were getting hotter and hotter. This game really was a case of a great team on its 'down' night and a good team on its 'hot' night. The loss however did not drop the team out of first place as the Pioneers lost their second straight game in another upset to the Socas.

The Lithuanian A. C. Bowling League race, at the present time, has narrowed down to two teams. Bill Norbert's team beat San Halaburda's outfit in 3 games to retain their two game league lead over Al Samolis' second pickers who walloped Pete Vitonis' five in 3 games. Halaburda's team is in third place, seven big games back of second place and Vitonis' boys bring up the rear, about two or three games behind Stans'. Again as in the previous week, no very good individual scores appeared.

A. Norbert and Al Samolis had a 556 and 541 series each. This Sunday Norbert's and Samolis' teams meet in a battle for first place and this match should see some real fireworks.

The schedule for next week is as follows: Monday, Jan. 9, Immaculate Conception vs. St. George. East High at 9 P. M. Wednesday, January 11, St. Thomas vs. St. George. East High at 9 P. M.

ST. GEORGE CYO BASKETBALL NEWS

ST. GEORGE CYO BASKETBALL NEWS

Although scores of the games played by the St. George Senior team of the CYO basketball league were not available at press time all the high-lights and box scores of the O. L. of P. H. and St. Thomas games will be printed next week.

The schedule for next week is as follows:

Monday, Jan. 9, Immaculate Conception vs. St. George. East High at 9 P. M.

Wednesday, January 11, St. Thomas vs. St. George. East High at 9 P. M.

HOLY NAME SOCIETY TO ELECT OFFICERS THIS SUNDAY

This Sunday, January 8, is Communion Sunday, for members of the Holy Name Society of St. George's parish. The Communion Mass will be as usual at 9:30, and all members are asked to meet in the parish hall not later than 9:15 a. m.

After mass breakfast will be served and the annual meeting for election of officers will be held. All members are urgently requested to be present for this important meeting.

ALAA Plans Big Sports Tournaments for New Year

By George Venslovas

Our first story in this New Year of 1939, is a write up to acquaint our readers with the program the American Lithuanian Athletic Association and the Cleveland Lithuanian Athletic Club has for the Lithuanian athletes and their followers.

Now that the holiday season is a thing of the past our athletic program will go forward on all fronts.

First we want to call the attention of all Clevelanders to the card party to be held at home of Mrs. Jakubs on Saturday, Jan. 14th. This will be the first of a series of social events sponsored by Cleveland Lithuanian Athletic Club, to raise money for the second National Lithuanian Basketball Tournament, to be held here, April 15th and 16th.

This year's basket ball tournament is to be held in Cathedral Latin gym recognized as the best in the city.

Now, that we have secured the best gym in the city, lets make the whole program the talk of the town.

Dear reader, your support is needed to make this possible. Attend this card party on January 14th. Make it a date and bring your friends. We hope to make this tournament bigger and better than the first.

Two weeks after the basketball tournament bowlers from everywhere will be on their way to Detroit, to participate in the First Lithuanian National Bowling Tournament. Women bowlers will be there also, knocking down those pins as well as the men. As rapidly as we get information from Detroit we will pass it on to you.

This is apart of the program of the ALAA, for the first four months of the New Year. Watch this paper for weekly news on what Lithuanians are doing in sports.

Lithuania Given Favorable Report in U. S. Survey

The "Commerce Reports" which is issued by the United States Department of Commerce has an article which appears on page 1139 of the December 24, 1938, issue No. 52, which follows:

"CREDIT SITUATION ABROAD" — 'LITHUANIA'

The mercantile credit situation during October was generally favorable. Foreign exporters to the Klaipeda Territory, however began to exercise caution in granting credits, as a result of the political situation. A flight of capital and change in ownership of many Klaipeda firms, which was only checked by the existing restrictions on the export of money, was reported. Nevertheless, the economic position of the country as a whole was considered to be strong. As a result, credits in the import trade were not reduced from the customary 3 month sight on staple articles and 6 to 9 month sight on industrial machinery. The collection situation was better than in the preceding month, when it was rated above normal. Money was readily available in both Kaunas and the Provinces, attributed largely to increased purchases on the part of the rural inhabitants stimulated by advanced prices on farm products. A favorable influence upon the collection situation was also exercised by the improved purchasing power of factory workers, especially in the building trade. Import licenses for American goods and exchange permits for the settlement of accounts with American firms were obtained without difficulty. Credits were liberal and collections prompt."

tained without difficulty. Credits were liberal and collections prompt."

ST. GEORGE SODALITY NEWS

It was Thursday night. The music was familiar and so were the faces around me and yet I felt lost. It seemed strange to see the St. George's crowd in such unfamiliar surroundings. Although the Circle Ballroom is a very nice hall there's no place like our own auditorium for that homey atmosphere.

My Best Wishes! To Isabel Zydonis and Anne Pukelis. Santa left gorgeous diamonds in their stockings. Hope we won't have to lose you soon girls. It won't be long now!

Two weeks to go before our show. Be sure to attend every rehearsal as there are new songs to learn. The attendance Monday was good. I hope you've sold all your tickets. Tell all your friends that the show will be different so even if they've seen the last one they will still enjoy seeing this one.

Communion and breakfast this Sunday.

A SODALIST

LET'S LAUGH

Teacher: "Johnny, what is a cannibal?"

Johnny: "I don't know."

Teacher: "Well, if you ate your father and mother what would you be?"

Johnny: "An orphan."

TONY'S DRY CLEANING

Hats Cleaned
PRESSING — REPAIRING
Cleaning Ladies Dresses
A Speciality
1274 Addison Rd.

VIETOS Žinios

Iš Šv. Jurgio Parapijos

Naujų Metų laukiant vakaras nebuvo toks pasekmingas. Žmonių atsilankė ne daug. Priežastis turėtų ta, kad nebuvo plačiau išgarsinta, be to, buvo dar ir kitos priežastys.

Kurie atsilankė į minėtą vakarą buvo pilnai patenkinti su programą laimėjimu ir dovanomis.

Komedija "Daina be galo" vaidino: P. Urbšaitis, A. Bacevičius, O. Mačiutienė, B. Urbšaitė ir A. Laurinaičiūtė.

"Pas teisėją" (dialogas) vaidino: P. Urbšaitis ir A. Bacevičius. Naujų Metų vaidinimas "Išpėdinis" vaidino: P. Sutkus ir L. Bukniūtė. Programos buvo labai linksmos ir tinkamai priruoštas.

Dvi prumeratas "Lietuvių Žinių" ir vieną prumeratą "Darbininko" laimėjo vietos lietuvių moterų, kurių vardai bus perduoti tų laikraščių administracijoms. Apart to buvo dalinta visiems "krajavių" saldainių. Ta dovana malonėję suteikti Della Jakubauskienė lietuvių garbore. Muzika grojo iki vidurnakčio. Linkdami vieni kitiems laimingų Naujų 1939 Metų patenkinti ejoje namučiu.

Bažnytinis choras turės savo susirinkimą ateinančią penktadienį vakare. Visi nariai būtina atsilankyti del aptarimo įvairių reikalų.

Gintarė

KORTAVIMAS

Sausio 21 d., šeštadienį vakare, šv. Jurgio parapijos Bažnytinis Choras rengia viešą kortavimo vakarą pas pp. Citavičius, 1389 Russell Rd. Pageidautina, kad visi, norinti linksmi praleisti laiką, atsilankytų apie aštuoną valandą vakare. Įžanga tik kvoteris ypatai.

Pereitą sekmadienį klebonas kun. Vincas Vilkutaitis paskelbė bažnyčioje lankymą parapijonu arba kalėdojimą. Tą darbą jau pradėjo kun. B. Bartis su vargoninkų V. Greičium nuo Collinwood ir Nottingham. Rp.

ŠV. VARDŲ DRAUGIJOS ŽINIAI

Šv. Vardo Draugijos nadedėlio, sausio 8 d. eis prie Šv. Komunijos ant 9:30 mišiu. Po mišiu pusryčiai ir susirinkimas ir bus renkama draugijos valdyba 1939 metams.

Visų narių yra priedermė dalyvauti. J. Žaunis

SUSIRINKIMAS

L.R.K.S.A. 142 -ros kuopos metinis susirinkimas įvyks sausio 12 d. šv. Jurgio parap. mokyklos kambary. Šiame susirinkime bus daug svarbių reikalų. Bus išduota metinė kuopos finansinė atskaita. Visi nariai malonėkite atsilankyti. Kviečia Valdyba.

Stela Maloniūtė

dalyvaus koncertinėje programoje daly sausio 15 d. adv. P. V. Chesnolio pagerbimo vakare.

KVIECIAME VISUS

Sausio 15 d. nedėlios vakare Lietuvių Svetainėje Menininkų Grupė rengia įvairių ir gražų vakarą pagerbimui adv. P. V. Chesnolio.

Programas susidės iš trijų dalių. Bus suvaidinta pirmą syk Clevelande trumpas ir gražus veikalėlis, "Pumpalio Piršlybos." Toliau bus atlikta koncertinė dalis, kuri susidės iš dainų, kurias atliks geriausi Clevelando lietuvių solistai ir solistės. Po programo seks šokiai ir pasilinksminimas.

Adv. P. V. Chesnulis per dvyliką metų nenuilstančiai darbuos ir darbuos visų lietuvių ir tautos labui. Todėl mes manome, kad visi lietuviai atjaus šį užmąnyimą ir parems jį savo atsilankymu, kaip draugijos taip ir pavieniai žmonės.

Todėl visus nuoširdžiai kviečiama į šį rengimą. Viso programo eiga tilpsta numeryje.

Rengimo Komisija

SUSIRINKIMAS

Moterų Sąjungos 26 kuopos metinis susirinkimas atsibūs pirmadienį, sausio 9 d., 1939 metų, 7:30 val. šv. Jurgio mokyklos kambaryje. Visos narės kviečiamos būtina dalyvauti.

V. Šukienė, pirm

Kortavimo Vakaras

Moterų Sąjungos 26 kuopos rengia kortavimo vakarą p. Venslovų namuose 1267 E. 82ra gatv., šeštadienį, sausio 7 d., 8 val. vak. Viena dovana prie įžangos ir taipogi prie kiekvieno kortavimo stalo. Taipogi ir geros vaišės. Kviečia visus.

Rengimo Komisija

SUSIRINKIMAS

Lietuvių Salės Bendrovės Šerinininkų Sausio 12 d. 8-tą val. vakare, Lietuvių Salėje įvyks Salės Bendrovės Šerinininkų susirinkimas.

Visi šerinininkai malonėkite dalyvauti. Valdyba

ŠIS BEI TAS

2500 Naujų Namų Biznierių Sąjunga (Chamber of Commerce) praneša,

kad šiais metais, 1938 m., visoje Cuyahoga County bus pastatyta virš 2500 naujų vienos šeimos namų, kurie atsisie pastatyti virš \$40,000,000.00. Graži suma. Žinoma, bus statoma ir kitoki pastabai, kurie pastatymui irgi reikės išleisti didelės sumos pinigų.

\$4,954,520 Naujiems keliams Vėliausiu laiku, teko patirti, kad Washingtono valdžia del Ohio steito naujų kelių tasymo ir senų taisymsui paskyrė \$4,954,520, o dar tokią sumą pinigų turi pridėti pats steitas kas sudarys \$9,909,040. Graži suma pinigų, jeigu politikieriai nesunaudos saviems reikams, ką paprastai jie padaro.

120 Liko Gyvi

Pereitais metais—1938 m. gatvėse buvo užmušta 127 žmonės, o 1937 m. buvo tokių nelaimingų atsitikimų 247. Tai pereitais metais buvo mažiau užmušumų gatvėse net 120 žmonėmis. Ačiu automobilių vairuotojams, visiems žmonėms, kurie buvo atsargesni taip pat ir Clevelando policijai, kuri į tai kreipė daugiau dėmesio.

Daug Perkėlė

1938 metais daug žmonių naudojosi greitu susisiekimo orlaiviais, kuriais pasinaudojo net 178,230 žmons. Taip pat neprošlį pažymėti, kad pereitais metais Clevelando Airodramuose nusileido ir pakilo net 28,686 orlaiviai, o 1937 m. nusileido orlaivių ir pakilo tik 4,174, o pasenžiečių buvo tik 20,809. Iš visoko žalima matyti, kad pereitais metais buvo didesnis oru susisiekimas, negu 1937 m.

Nušovė Biznierių

Priešai Naujus Metus, vieną rytą, Louis Paster, kuris turėjo savo biznį juodukais apgyventoje miesto dalyje, priėjęs prie durų norėjo jas atkakinti, bet jis nēnepajuto, kad galvažudys prikišęs revolverį pečiuose jį nušovė vietoje ir pabėgo. Paster paiko pačia, nedidelį sunų ir lukterį.

Gražiai Pasitiko Naujus Metus

Lietuvių Amerikos Piliėčių Klubas gražiai ir iškilmingai pasitiko Naujus Metus. Žmonių buvo tiek ko ši svetainė nėra mačiusi savo istorijoje. Nors svetainė buvo perpildyta publika, bet viskas nusišėkė gražiai ir su didžiausiomis pasekmėmis.

Siame vakare buvo daug šokta, dainuota, linksmytas ir tam tikros kepurės nešiotos kas tikrai sudarė tarpe žmonių gyvesnį upą belaukiant Naujų Metų.

Nepamirškime

Kaip pereitame šio laikraščio numeryje buvo pažymėta, kad susio 15 d., Liet. Svet., yra rengiamas didelis ir iškilmingas vakare su gražia ir įvairia programa. Šis vakaras yra rengiamas gerb. Adv. P. Chesnolio pagerbimui bei jo įvertinimui didžiųjų nuveikti darbų mūsų pačių lietuvių tarpe. Dabar lietuviškos visuomenės butina ir didžiausia priedermė parodyti šiam veikėjui savo priklankumą ir lojaliskumą, o tas lengva padaryti, tik reikia patiemis atsilankyti į šį vakarą ir atsivesti kartu savo draugus ir drauges. Bukime lietuviams ir nors kartą parodykime, kad mes mokame pamiršti kokius mažesnius nesuipratimus ir kad mes įvertiname savo veikėjų pasiaukojimą del mūsų visų!

Priminimas

Visi žinome, kad 1938 m. iau praėjo ir susilaukėme 1939 m. bei naujų metų. Daug dalykų su senais metais irgi nuėjo ir jau nebe grįš. Musų daugumos ir prumeratai šio laikraščio pabėgo su 1938 m. Jau savaitė laiko gyvename naujuose

GERAI ATLIKTAS DARBAS TAI MANO REKOMENDACIJA

Aš taisy, valau ir prosiju vyriskus ir moteriškus drabužius. Darbas pirmos rūšies. Patarnavimas gretas. Saukite: MUBerry 3549 FELIKS BARANAUSKAS 895 East 128th St. ....

FRAN'S BEAUTY SALON

GROZĖS KULTūros ISTAIGA
All Lines of Beauty Culture Specializing in Permanent Waving Hair Styling
Pranė Balulintė, Savininkė
1922 CRUMB AVE. — ENddic. 2593

Dr. S. T. Thomas

(Tamošaitis) DENTIST Nesudaužomi dirbtiniai Dantys Labai Atpiginti. Lietuyis patarnaus geriau
6902 Superior Avenue
Tel. EN. 1378

DABAR EINA The KRAMER & REICH Co.

Pusmetinis Išpardavimas

Ant Musų Viso Stako Keinos žymiai Numuštos SIUTAI - OVERKAUČIAI Skrybėlės ir Aprėdalai

Ir daug kitokių tinkamų Kalėdų Šventėms Dovanų KRAUTUVĖ ATDARA KOZNA VAKARA

DYKAI - duodame Eagle stampas perkant už 10c - DYKAI MES DUODAME IR PRIIMAME EAGLE STAPES

THE KRAMER & REICH CO.

7002 Superior Ave., cor. Giddings Road

metuose, vienok šis laikraštis neapleidžia mus ir šiais metais mus lanko ir pranešdinėja pasaulio žinias, tai nemirškime ir jo — atsilyginkime už prumeratą.

Nori Sugrįžti Namu

Jauna moteris ir motina, kuri buvo pabėgus nuo savo vyro ir jam palikus mažą mergaitę (15 mėnesių) žada sugrįžti namu, kad jos motina atsišaukė per spaudą, kad jis viską covanošianti bile jos dukte sugrįžtu.

Mat, ši moteris buvo pametus savo vyrų, p. Pacy, kuris iš to susikrimitimo nužudė savo jauną dukrelę ir pats sau tuo kartu atsiemė gyvybę.

Išvogė Pačtos Stotį

Sausio 3 d., vagiliai išvogė vieną Clevelando pačtos stotį. Jie su savimi pasiēmė \$26,000 ir daug krasažanklių. Taip pat šie niekšai labai nukankino vieną darbininkę mer-

Gera Anglis

Bishop Pocahontas \$9.25 Šie angliai yra griausios rūšies ka galima gauti: duoda didelį karštį i tik vienas bušelis pelenu iš toro.

Stand Pocahontas \$8.25 Kaittri anglis ir visai mažai dūmų.

Blue Diamond Lp. \$8.25 Gera anglis del furnasų ir pečių.

West Virginia \$7.25 Ecanomy Lp. \$7.5

KOMER COAL & WOOD CO.

1409 EAST 92nd ST. Garfield 2921

PAS MŪS

Galima gauti įvairių importuotų Lietuviškų ir Estoniškų Saldainių. Įvairios rūšys Žuvies, visokių rušių Silkės.

NEW YORK APPETIZER

1014 East 105th St. Kampas Pierpont Tel. Liberty 9346

giną. Baigia sugaudyti. Kelios dienos atgal buvo pabėgė iš Limo kalėjimo keli kaliniai, tai pastoruojų laiku baigia juos sugaudyti ir vėl į kalėjimą sugrąžinti. Sausio 3 d. vieną iš j. sugavo Clevelande ant Superior gatvės. Tai šis papasakojo, kad kiti keturi vyksta į Čikagą. Be abejonės, kad ir anuos suims tenais.

Granitas

Skaitykit ir Platinkit "Lietuvių Žinias"

EVA'S

DRY CLEANING

Senas drapanas padarom kaip naujas, išvalom ir sutaisom Geras ir greitas — 24 valandų patarnavimas.

EVA PETRAITIS

6702 SUPERIOR AVENUE CLEVELAND, OHIO

Tėmykite!

LIETUVIŲ BANKE MOKA ANT DEPOZITŲ 3%

Jeigu Jusų Pinigai Neuzdirba Jums prigulincio nuosimcio, tai Taupyk Lietuvių Banke — gausi didesni nuosimti ir Pinigai bus išmokami ant Jusų Pareikalavimo.

Svarbiausia, kad Lietuvių Bankas Visas Depozitų Saskaikas yra APDRAUDEŠ IKI \$5000.00.

Kas atidarys depozitų saskaiką prieš Sausio 15 d. 1939, tam bus skaitomas nuosimtis nuo 1 d.

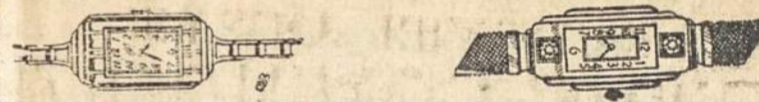
THE LITHUANIAN SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 SUPERIOR AVE.

Tel. Henderson 2493

IZIDORIAUS SAMO JEWELRY KRAUTUVĖ

6704 SUPERIOR AVE CLEVELAND, OHIO

Kurioje parsiduoda visoki Brangmenys, įvairios rūšies rašomos Plunksnos ir kitokios gražmenys.

Tašome Laikrodžius pigiau negu kur kitur Sioje krautuvėje viskas parsiduoda numazinta kama.

ST. CLAIR BAKERY

KAZYS OBELIENIS IR SUNAI, SAVININKAI

Kepame visokius keiksus, taipgi padarome ant užsakymo gražiausius keiksus vestuvėms, krikštynoms, šventėms, suaktuvėms ir baliams.

Mes kepame tikrą Lietuvišką Juodą Ruginę ir Skanią Baltą Kvietinę duoną ir visokios rūšies pyragaičius. Kviečiame pabandyti mūsų keptą duoną, o jos skonins patikrins jos vertę. Reikalaukite mūsų duonos krautuvėse, kuriose perkate sau maistą. Vežame i namus.

Kepykla ir Krautuvė - 6212 Superior Ave.

Henderson 6716

Cleveland, Ohio